

มูลเหตุ การรับรู้ เจตคติ ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์วัยรุ่นของ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุบลราชธานี

Perception attitudes and self-efficacy of female high school students to
prevent teenage pregnancy, Ubon Ratchathani Province.

ปริญญา ผกานนท์¹ และนภารินทร์ นวลไธสง²

¹ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี E-mail Phapa31@gmail.com หมายเลขโทรศัพท์ 0819764602

² คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุตรธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา(Descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การรับรู้ เจตคติและความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์วัยรุ่นของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอน ปลาย ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปีการศึกษา2559 ในโรงเรียนแห่งหนึ่งในเขตจังหวัดอุบลราชธานี สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เก็บ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ใช้สถิติเชิง พรรณนาและสถิติอ้างอิง

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยหมวดการรับรู้ เจตคติและการรับรู้ความสามารถตนเอง เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเท่ากับ 30.36, 58.96และ63.42 ตามลำดับและพบว่าเจตคติมี ความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถตนเองเกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ P-value<.001 แต่การรับรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถตนเองเกี่ยวกับการป้องกันการ ตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและยังพบว่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังในการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการ ตั้งครรภ์วัยรุ่นของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4, 5 และ 6 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่P- Value < .05

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ ควรให้มีการสร้างความรู้ เจตคติและค่านิยมของวัยรุ่นเพื่อสร้าง ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์วัยรุ่นต่อไป

คำสำคัญ: การรับรู้ เจตคติ ความสามารถของตนเอง การป้องกันการตั้งครรภ์วัยรุ่น

Abstract

This study is descriptive research aims to study the perception attitude and self- efficacy of female high school students to prevent teenage pregnancy. The sample population were female students who studying in a high school, Ubon-Ratchathani province.

Stratified random sampling, collected data by questionnaire. Data were analyzed by computer software, Descriptive statistics and statistical references.

The research found that the sample groups had an average score of perceived, attitudes and self-efficacy on prevention of teen pregnancy was 30.36, 58.96 and 63.42 respectively, and found that attitudes were correlate with self-efficacy on the prevention of teenage pregnancy, statistically significant P-value $<.001$, but has no correlate to the perceived and self-efficacy. The average of self-efficacy to prevent teenage pregnancy of female high school students in the 4th, 5th and 6th found that the difference between groups was statistically significant at P-Value <0.05 .

The recommendations from this research should be the creation of knowledge attitudes and values of young people with self-efficacy on the prevention of teenage pregnancy.

Keywords: Perception, Attitude, Self-efficacy, Prevention to teenage pregnancy.

บทนำ

วัยรุ่นเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจเป็นอย่างมาก เมื่อเจริญเติบโตเป็นวัยรุ่นใหญ่ทำให้สภาพที่ต้องพึ่งพาผู้ใหญ่เปลี่ยนแปลงไปสู่สภาพที่ต้องรับผิดชอบและพึ่งพาตนเอง ทางด้านร่างกายก็เช่นเดียวกัน จะมีการเปลี่ยนแปลงของระบบอวัยวะสืบพันธุ์ในลักษณะที่พร้อมจะมีเพศสัมพันธ์ และสามารถตั้งครรรภ์ได้ (สุวชัย อินทรประเสริฐ,2534) วัยรุ่นจึงเป็นวัยที่เกิดปัญหาได้มากทั้งด้านสุขภาพและสังคม ในระยะหลายปีที่ผ่านมาเป็นที่ทราบกันดีว่าเรื่องเพศ และการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นเป็นเรื่องที่ต้องคำนึงถึง โดยเฉพาะปัญหาการตั้งครรรภ์ซึ่งเป็นปัญหาชีวิตที่รุนแรงมากสำหรับวัยรุ่น ผลจากการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มี การป้องกันหรือการคุมกำเนิดทำให้เกิดการตั้งครรรภ์ที่ไม่ต้องการและเป็นการตั้งครรรภ์นอกสมรส วัยรุ่นที่ ตั้งครรรภ์จึงได้รับแรงกดดันจากสังคมเป็นแรงบีบบังคับให้วัยรุ่นที่ประสบปัญหาต้องหาทางออกโดยการทำแท้ง ซึ่งเป็นอันตรายต่อชีวิตเป็นอย่างมาก วัยรุ่นบางรายอาจหาทางออกโดยการทอดทิ้งหรือฆ่าบุตรเมื่อคลอด (ศรุตยา รองเลื่อน,2555) การตั้งครรรภ์วัยรุ่นจึงเป็นปัญหาสำคัญด้านสุขภาพอนามัยของมารดาและทารก รวมถึงปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคม อัตราการเกิดของการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นสูงเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นภาวะวิกฤติ ที่มารดาวัยรุ่นต้องเผชิญกับเหตุการณ์สำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชีวิต ทั้งจากด้านสรีรวิทยาทำให้ พัฒนาการตามวัยของวัยรุ่นหยุดชะงักหรือช้าลง ต้องรับผิดชอบในเวลาที่ยาวเร็วเกินไป บางคนต้องออกจาก โรงเรียน ทำให้เกิดความขัดแย้ง ความเครียด ประกอบกับแรงกดดันที่สังคมมีต่อครอบครัวส่งผลกระทบต่อ ทางด้านร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคม ในการใช้งบประมาณเพื่อดูแล สุขภาพและบริการสาธารณสุขให้หญิงตั้งครรรภ์วัยรุ่น การคลอดที่ทารกมีน้ำหนักตัวน้อย ต้องเสียค่าใช้จ่ายอีก วัยรุ่นส่วนใหญ่ต้องหยุดเรียนต้องประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ โดยเฉพาะครอบครัวที่ภาวะเศรษฐกิจไม่ดี และชีวิตครอบครัวไม่ราบรื่น(สุวชัย อินทรประเสริฐ และสุรศักดิ์ ฐานิพานิชกุล,2539)

จากรายงานสถิติของประเทศไทยปีสถานการณ์การตั้งครรภ์ในกลุ่มแม่วัยรุ่นเป็นปัญหาในสังคมที่สะสมอย่างต่อเนื่อง จากสถิติสาธารณสุขพบว่าภาวะเจริญพันธุ์ในประเทศไทยได้ลดต่ำกว่าระดับทดแทน อัตราการเจริญพันธุ์รวมได้ลดลงถึงระดับ 1.5 ซึ่งจากการสำรวจประชากรหญิง 1,000 คนปี 2539 มีการตั้งครรภ์ 31 คนและในปี 2554 ลดลงเหลือ 24 คนขณะที่อัตราการคลอดบุตรของวัยรุ่นอายุ 15 -19 ปีต่อหญิงวัยเดียวกัน 1,000 คนในช่วง 11 ปีมีแนวโน้มสูงขึ้นมาเรื่อยๆตั้งแต่ปี 2546 ถึงปี 2550 และลดลงในปี 2551 ที่อัตรา 39.79 หลังจากนั้นก็มีแนวโน้มสูงขึ้นโดยในปี 2554 มีอัตราสูงสุดที่ 46.60 และค่อยๆ ลดลงในปี 2556 ที่อัตรา 41.54 (สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์,2557)

จังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีอัตราการมีบุตรของมารดาที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี อยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าเป้าหมาย เกี่ยวกับสุขภาพแม่และเด็กไว้ในแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติฉบับที่ 11 (ปี พ.ศ. 2555-2559) โดยกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดตัวชี้วัดงานอนามัยแม่และเด็กเกี่ยวกับอัตราการมีบุตรของหญิงอายุต่ำกว่า 20 ปี ว่าไม่เกินร้อยละ 10 จากข้อมูลรายงาน ปี พ.ศ. 2551-2554 พบอัตราการตั้งครรภ์ ร้อยละ 14.2, 20.7, 17.0 และ 17.8 ตามลำดับ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี,2555) อย่างไรก็ตามการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยร่วม ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุขและด้านการศึกษา เพราะฉะนั้นการแก้ปัญหาดังกล่าวจึงไม่เพียงการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาเท่านั้น แต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทั้งทุกหน่วยงานควรให้ความสำคัญในบริบททางด้านสังคม และวัฒนธรรมรวมทั้งการหลักจิตวิทยา เพื่อสร้างการเรียนรู้ให้นำไปสู่การปรับเปลี่ยนเจตคติ ค่านิยม ทั้งวัยรุ่น พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครู และผู้เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน เพื่อให้เด็กไทยเติบโตเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ และสร้างประโยชน์ให้กับประเทศได้ในอนาคต

การป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจึงต้องมีการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ เกิดเจตคติต่อการตั้งครรภ์ ซึ่งเชื่อว่า พฤติกรรมของคนเราในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นไม่ได้เกิดขึ้น และเปลี่ยนด้วยสิ่งแวดล้อมอย่างเดียวย่อมมีปัจจัยร่วมด้วย คือ บุคคล พฤติกรรม และสภาพสิ่งแวดล้อม และยังเชื่อว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้นมีผลต่อการกระทำของบุคคล หากมีการรับรู้ที่เพิ่มมากขึ้นก็จะมีผลต่อการกระทำทำให้เกิดการตระหนักที่มากขึ้นตามไปด้วย เช่นเดียวกับการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานครของ พิมพวีติโรจน์เรื่องนนท์ และคณะพบว่า การรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ความรุนแรง การรับรู้ความสามารถในการป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ (พิมพวีติโรจน์เรื่องนนท์ และคณะ,2560) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์วัยรุ่นของนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดอุบลราชธานี และนำผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้มาใช้วางแผนแก้ไขปัญหาต่อไป

คำถามงานวิจัย การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์วัยรุ่นของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนแห่งหนึ่งจังหวัดอุบลราชธานี เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษา

1. การรับรู้ เจตคติ และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์วัยรุ่นของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในการป้องกันการตั้งครรภ์วัยรุ่นของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4, 5 และ 6
3. ความสัมพันธ์ของการรับรู้ เจตคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์วัยรุ่นกับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์วัยรุ่นของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

สมมติฐานการวิจัย

1. การรับรู้ เจตคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์วัยรุ่นของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4, 5 และ 6 แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนแห่งหนึ่งของจังหวัดอุบลราชธานี
2. ขอบเขตตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
 - 2.1 การตั้งครรภ์วัยรุ่น หมายถึง การตั้งครรภ์ในสตรีที่มีอายุระหว่าง 10-19 ปี โดย ถืออายุ ณ เวลาที่คลอดบุตร
 - 2.2 การรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น หมายถึง การรับรู้ การเข้าใจ สาเหตุปัจจัยที่ก่อให้เกิดการตั้งครรภ์ และสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ได้
 - 2.3 เจตคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่างๆ เป็นผลจากการเรียนรู้และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรม หากมีเจตคติด้านลบจะทำให้ความสามารถในการรับรู้เรื่องการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นลดลง และจะส่งผลให้เกิดการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร
 - 2.4 การรับรู้ในความสามารถของตนเอง หมายถึง การรับรู้ความสามารถของตนเอง นั้นมีผลต่อการกระทำของบุคคล หากมีการรับรู้ที่เพิ่มมากขึ้นก็จะมีผลต่อการกระทำทำให้เกิดการตระหนักที่มากขึ้นในเรื่องการป้องกันการตั้งครรภ์
 - 2.5 นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2559
3. ขอบเขตเวลา การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลา 2 เดือน ตั้งแต่วันที่ 30 พฤษภาคม 2559 - 25 กรกฎาคม 2559

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเห็นได้ว่ามีปัจจัยหลายๆ ด้านที่ก่อให้เกิดปัญหาการตั้งครรรภ์วัยรุ่นได้แก่ การรับรู้และเจตคติที่ไม่เหมาะสม ซึ่งมีผลกระทบต่อทั้งด้านร่างกาย และสิ่งแวดล้อมซึ่งจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงการรับรู้ความสามารถของตนเองทั้งด้านบวก และด้านลบ ต่อการตั้งครรรภ์วัยรุ่น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

กรอบแนวความคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่งจังหวัดอุบลราชธานี การคำนวณขนาดตัวอย่างใช้สูตรของ Yamane (1967) ได้ขนาดตัวอย่าง 176 คน การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 52 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 46 คนและชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 78 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 ข้อ การรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นจำนวน 12 ข้อแบ่งการวัดเป็น 3 ระดับ คือ ระดับการรับรู้ที่ถูกต้อง ระดับการรับรู้ไม่ชัดเจน และระดับการรับรู้ยังมีส่วนผิด ส่วนเจตคติต่อการป้องกันการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นจำนวน 16 ข้อ และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรรภ์วัยรุ่นจำนวน 16 ข้อแบ่งการวัดเป็น 5 ระดับ (Rating scale) ลักษณะคำถามมีทั้งเชิงบวกเชิงลบ ทดสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

และทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ในกลุ่มนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ชั้น ม.4 , ม.5 , ม.6 ในโรงเรียนอื่นๆ ในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 30 ชุด วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสถิติสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s Alpha-Coefficient) ได้ค่าแอลฟา (α) ด้านการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นฯ ด้านเจตคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นฯ และด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์วัยรุ่นฯ เท่ากับ 0.882, 0.909 และ 0.942 ตามลำดับ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการแจกแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแก่กลุ่มตัวอย่าง ให้ตอบแบบสอบถาม โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจนครบจำนวน และเมื่อได้แบบสอบถามที่นักเรียนตอบเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามอีกครั้ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) วิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปรใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA: Analysis of Variance) การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลา 2 เดือน ตั้งแต่วันที่ 30 พฤษภาคม 2559 - 25 กรกฎาคม 2559

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 16.61 ปี ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 44.1 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 94.9 สถานภาพครอบครัวบิดามารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 70.6 ได้รับเงินใช้จ่ายต่อสัปดาห์ 301-600 บาท ร้อยละ 58.8 และกลุ่มตัวอย่างมีเพื่อนชาย ร้อยละ 91.5

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ เจตคติ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ ของกลุ่มตัวอย่าง (N = 177)

	\bar{X}	Sd	Max	Min
การรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น	30.36 (36)	3.037	36	23
เจตคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น	58.96 (80)	10.979	78	24
การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น	63.42 (80)	8.522	80	42

จากตารางที่ 1 พบว่าคะแนนเฉลี่ยด้านการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น 30.36 เจตคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น 58.96 และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น 63.42

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์วัยรุ่นของกลุ่มตัวอย่าง (N=177)

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	458.692	2	229.346	3.238	.042*
ภายในกลุ่ม	12322.529	174	70.819		
รวม	12781.220	176			

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์วัยรุ่นของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4,5 และ 6 พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ P-Value < .05 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

เมื่อวิเคราะห์หาความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในการป้องกันการตั้งครรภ์วัยรุ่นของกลุ่มตัวอย่างภายในกลุ่ม พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ตามลำดับดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์วัยรุ่นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	\bar{X}	Sd	Maximum	Minimum
มัธยมศึกษาปีที่ 4	65.22	7.91	80	52
มัธยมศึกษาปีที่ 5	64.43	7.20	78	51
มัธยมศึกษาปีที่ 6	61.64	9.38	80	42
รวม	63.42	8.52	80	42

เมื่อหาความสัมพันธ์ของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น กับการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และเจตคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พบว่าการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ส่วนเจตคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ P-value < .001 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ของการรับรู้และเจตคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นกับการรับรู้ในความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์วัยรุ่นของกลุ่มตัวอย่าง (N=177)

การรับรู้ความสามารถตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

	r	P-value
การรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น	.136	.071
เจตคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น	.269	.000

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 16.61 ปี ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 44.1 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 94.9 สถานภาพครอบครัววิตามารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 70.6 ได้รับเงินใช้จ่ายต่อสัปดาห์ 301-600 บาท ร้อยละ 58.8 และกลุ่มตัวอย่างมีเพื่อนชาย ร้อยละ 91.5 คะแนนเฉลี่ยหมวดการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น 30.36 หมวดเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น 58.96 และหมวดการรับรู้ความสามารถตนเองเกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น 63.42

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้พบว่า การรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเจตคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์พบว่ามีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P\text{-value} < .001$ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ มาลีวัล เลิศสาครศิริ ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่น ตามการรับรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ พบว่าปัจจัยภายในได้แก่ทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ และลักษณะครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (มาลีวัล เลิศสาครศิริ, 2554)

เมื่อทดสอบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4, 5 และ 6 พบว่าความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P\text{-value} < .05$ แต่ไม่พบความแตกต่างภายในกลุ่ม และนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และลดลงตามชั้นปี อาจเกิดจากทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศเปลี่ยนแปลงไปเมื่อระยะเวลาของการคบเพื่อนต่างเพศเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1. ควรส่งเสริมการสร้างเจตคติและค่านิยมรักนวลสงวนตัวในกลุ่มนักเรียน เพื่อให้สามารถป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรได้
2. ควรให้ความสำคัญในการให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ในการเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครุฑก่อนวัยอันควร ในกลุ่มนักเรียนทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนและคณาจารย์โรงเรียนที่อนุเคราะห์ให้ทำการวิจัยและขอขอบคุณนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

อนึ่ง ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์อยู่บ้าง จึงขอมอบส่วนดีทั้งหมดนี้ให้แก่ผู้อำนวยการโรงเรียนและคณาจารย์ทุกท่าน สำหรับข้อบกพร่องต่างๆที่อาจเกิดขึ้นนั้นผู้วิจัยขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียวและยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

พิมพ์ดี โรจน์เรือนนท์,อลิสสา นิติธรรม,สุพัฒน์ อีระเวชเจริญชัย(2560).ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครุฑไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารสตรีวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*,36(2) หน้า 200.

มาลีวัล เลิศสาครสิริ. (2554). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครุฑไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่นตามการรับรู้ของนักศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยเซนต์หลุยส์. *วารสารพยาบาลทหารบก* 15(1) หน้า 97.

ศรุตยา ลองเลื่อน(2555). การตั้งครุฑไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่น: การสำรวจปัญหาและความต้องการการสนับสนุนในการรักษาพยาบาล. *วารสารพยาบาลศิริราช*, 5(1), หน้า 14-28.

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2557). *สถานการณ์การคลอดบุตรของวัยรุ่นไทย ปี 2556*. [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2559.

<http://dcy.go.th/webnew/uploadchild>.

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี(2555). *รายงานผลการดำเนินงานสาธารณสุขประจำปีงบประมาณ 2555*. ไม่ปรากฏที่พิมพ์.

สุวชัย อินทรประเสริฐ (2534). *คู่มือการตั้งครุฑและเตรียมคลอด*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: แพลนพับลิชชิ่งจำกัด.

สุวชัย อินทรประเสริฐ (2539). *การตั้งครุฑวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ:โฮลิสติกพับลิชชิ่งจำกัด.